

"TKP'nin Sesi"

22.4.1983 Cuma

DbD.Bu yayınıımızda, "Barış ve Sosyalizm Sorunları dergisinin Nisan sayısını tanıtan yazımızı ve derginin aynı sayısında çıkan TKP Genel Başkanı Bilen yoldaşın , "Barışa giden yol, savaş karşıtı güçlerin birliğinden geçer" başlıklı yazısını dinliyeceksiniz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

"TKP'nin Sesi"

22.21.4.1983

"BARİŞ VE SOSYALİZM SORUNLARI" DERGİSİNİ TANITIYORUZ

"Barış ve Sosyalizm Sorunları " dünya komünist ve işçi partilerini ortaklaşa yayınladıkları teori ve enformasyon dergisidir. ^{dergi} 0, Türkçe de dahil 40 dilde yayınlanmakta ve dünyanın 145 ülkesinde dağıtılmakta ve okunmaktadır.

DD, biz bu yayınıımızda "Barış ve Sosyalizm Sorunları" dergisinin 1983 yılı Nisan sayısını tanıtacağız.

Derginin birinci yazısı Karl Marks'ın 165. doğum ve 100. ölüm yıl-dönümü üstüne. "Bayrağımız, Marks'ın, Engels'in, Lenin'in yüce öğretisidi reteri genel başlığı altında Bulgaristan Komünist Partisi MK Sekre ~~tere~~ Stoyan Mihaylov, Alman Sosyalist Birlik Partisi MK üyesi ve Sosyal Bilimler Akademisi Rektörü Otto Raynhold, Hindistan Komünist Partisi Ulusal Konseyi Sekreteri Narayana Krişnan, Alman Komünist Partisi Yönetim Kurulu

Üyesi Villi Gerns ve Ekvador Komünist Partisi MK Genel Sekreteri Rene Moje Marks'ın ~~marksm~~ oluşturduğu bilimsel dünya görüşünün günümüzde taşıdığı önemi belirtiyorlar. Marks ve Engels'in yarattıkları ve Lenin'in geliştirdiği bilimsel sosyalizm teorisinin bugün de dünya komünist hareketinin, işçi sınıfının verdiği savaşımın yolunu aydınlatmaya devam ettiğini vurguluyorlar.

Derginin "Marks'ın felsefesini yorumlama sorunu üstüne" başlıklı ~~iki~~ ikinci yazısında Uruguay Komünist Partisi MK Birinci Sekreteri Rodney Arismendi Marks ve Engels'in bilimsel sosyalizmi yarattıklarını, dünyada ilk proletarya partisini kurduklarını, Lenin'in ise 19. yüzyılın sonunda ve özellikle 20. yüzyılın başında değişen koşullara göre bu öğretiyi yaratıcı biçimde geliştirdiğini ve bugün Marksizm - Leninizmin bir birinden ayrılmaz bir bütün oluşturduğunu belirtiyor. Burjuvazininin sa-

vunucularının Marksizm-Leninizme son zamanlarda saldırılarını daha da artırdıklarını vurgulayan Arismendi, onların şimdi tanınmış İtalyan komünisti ve büyük düşünür Antonio Gramsci'nin Marksizm-Leninizmi başka biçimde yorumladığını ileri sürdüklerini belirtiyor. Arismendi, Antonio Gramsci'nin büyük bir Marksist-Leninist olduğunu, onun "Hapishane defterleri" Marks, Engels ve Lenin'in yüce öğretisinin bir yorumlaması olduğunu, Gramsci'nin her zaman bu büyük klasiklerden esinlendiğini yazıyor.

"Barış ve Sosyalizm Sorunları" dergisinin Nisan sayısının üçüncü yazısı "Barışa giden ^{şu} yol, savaş karşıtı güçlerin birliğinden geçer" başlığını taşıyor. TKP Başkanı İ. Bilen yoldaşın kaleme aldığı bu yazıda Türkiye'nin bugünkü durumu çözümleniyor, 30 yıllık NATO üyeliğinin Türkiye'ye getirdikleri anlatılıyor ve bugün Türkiye ilerici ve demok

ratik güçlerinin önünde duran ana görevin yerine getirilmesi için neler yapılması gerektiğini ⁿ ortaya koyuyor.

DD-TKP ^{Genel} Başkanı İ. Bilen yoldaşın bu yazısının tümünü derginin şu kısa tanıtmasından sonra dinliyeceksiniz.

Derginin dördüncü yazısında Arjantin Komünist Partisi MK Genel Sekreteri Atos Fava "Malvin krizinden sonra her şey bir başka türlü oldu" başlıklı yazısında geçen yıl Arjantin ile İngiltere arasında çıkan askersel çatışmadan sonra Latin Amerika'daki ~~ve~~ ve özellikle Arjantin'deki gelişmeleri anlatıyor.

"Barış ve Sosyalizm Sorunları" dergisinin görüş değiş tokuşu bölümünde, "Günümüz sınıf savaşımında Lenin'in hegemonya konsepti" başlıklı yazıda "Hegemonya ve erk. Devlet ve toplum" konulu uluslararası ~~ve~~ bilimsel seminerde yapılan konuşmaların kısa bir özeti veriliyor ve

Lenin'in hegemonya konseptinin günümüz ~~xx~~ sınıf savaşımında oynadığı rol sergileniyor.

Derginin Günümüz, Olaylar ve Değerlendirmeler bölümünde Sovyet bilim adamı Yuri Sirayev Ekonomik yardımlaşma Konseyi üyesi sosyalist ülkeler arasında ekonomik işbirliğinin nasıl geliştiğini, Avusturya Komünist Partisi'nin dergideki temsilcisi Bruno Furh dünya komünistlerinin sosyalist ülkelere ilgili tutumlarını neyin belirlediğini, El Salvador Komünist Partisi MK Politik Komisyonu üyesi Hayme Barrios ülkesinde ilerici, demokratik, yurtsever güçlerin gerici zorbalık rejimine karşı verdikleri özgürlük savaşını, Portekiz Komünist Partisi MK üyesi Luis Sa demokratik güçlerin ülkesinde yapılan son yerel seçimlerde elde ettikleri büyük başarıyı anlatıyorlar.

Derginin "Baskı ve Kovuşturmalara Karşı" bölümünde İran'da İran

Halk Partisi TUDEH'in MK ^DBirinci Sekreter Nurettin Kiyancı de dahil birçok yöneticisinin gözaltına alınması~~xxx~~, Türkiye'de İstanbul Askeri Mahkemesinin "Barış ve Sosyalizm Sorunları" dergisi Yazı İşleri Müdürü Haluk Seçkin Meriç'i 7,5 yıl hapis cezasına çarptırması protesto ediliyor, tüm dünya ilerici güçleri bu ülkelerdeki tüm ilerici ve demokratların salıverilmesi için dayanışmayı güçlendirmeye çağırılıyor.

BARIŞA GİDEN YOL
SAVAŞ KARŞITI GÜÇLERİN BİRLİĞİNDEN GEÇER

İ. Bilen

Türkiye Komünist Partisi Başkanı

N. --- Son zamanlarda yeryüzünde her şeyi yokedecek bir nükleer savaş tehlikesi son derece arttı. Emperyalist gericilik güçleri, giderek daha açık biçimde, en korkunç yığinsal kırım silâhlarının kullanılış-
cağı, "sınırlı" yada "uzun süreli" askersel çatışmalar çıkarma hesap-
ları yapıyor. Bundan ötürü şimdi yığınları savaşa karşı kesin savaşıma
çekmek, bugün dünyada oluşan bu durumun suçlusunun kim olduğunu göster-
mek, emperyalizmin savaş hazırlıklarını, iç mekanizmasını ortaya koymak
olağanüstü önemlidir.

Bu yazıda, Türkiye örneğine dayanıp, emperyalizmin, halkları
kendine bağlamada ve yeni savaş hazırlıkları plânlarında, onun çok (1)
önemli bir halkası olan Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO)'nun
oynadığı role değinmek istiyoruz.

NATO, 30 yıldan artık bir süredir Avrupa anakarası için sürekli
bir savaş tehlikesi kaynağı, bu pakta üye ülkeler halklarının yaşam
koşullarının kötüleşmesinin başlıca nedenlerinden biri olagelmıştır.
Kuruluşundan bugüne dek NATO'nun en belirgin çizgisi antikomünizm,
antisovyetizm olma ve olup gidiyor. Bu, her şeyden önce onun askersel
-politik yargılarında ortaya çıkmaktadır. Bu yargılar, uluslararası
yaşamın yeni koşullarına, sosyalizm ile emperyalizm arasındaki değişen
güç dengesine, savaş silâh ve araçlarının yetkinleşmesine ayak
uydurmak için birçok kez değişikliğe uğramıştır. Neki, sosyalist
ülkeler topluluğuna karşı saldırgan niteliğini her zaman korumuştur.

(1) NATO başlangıçta ABD, İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda, Lüksem-
burg, Kanada, İtalya, Portekiz, Norveç, Danimarka, İzlanda'dan oluştu.
1952'de NATO'ya Türkiye ve Yunanistan, 1955'te FAC, 1982'de İspanya da
katıldı. 1966'da Fransa, NATO'nun Askersel Örgütü'nden ayrıldığını
bildirdi. İzlanda, NATO'nun Askersel Plânlama Komitesine katılmıyor.
İspanya Başkanı F.Gonzalez, Aralık 1982'de, İspanya NATO'nun Askersel
Örgütü'ne katılma sürecinin durdurulmasını, NATO'ya katılma konusunda
da referanduma gidilmesini istediğini açıkladı. (Not.Red.)

D. --- ABD'nin Batı Avrupa ülkelerine dayattığı geniş kapsamlı askersel programlar, bu ülkelerin ekonomik gelişmesine zarar verdi. NATO üyesi ülkelerin ekonomileri ağır sarsıntılara uğradı. Artan silahlanma yarışı, askersel amaçlar için yapılan büyük harcamalar üretimin düşmesine, enflasyonun, işsizliğin artmasına yol açtı. Türkiye, bunun en tipik örneklerinden biridir. TKP Programında da belirtildiği gibi, " ABD emperyalizmine uyduluk, NATO üyeliği memleketin ekonomik, sosyal, politik durumunu altüst etmiştir." (2)

Komünistler, tarihin derslerini hiç bir zaman küçümsemezler. Bu bağlamda Türkiye'nin NATO'ya katılmasını hangi etkenlerin belirlediğini anımsatmak iyi olur. Öte yandan bu etkenler bugün de geçerliliğini koruyor. Bu, Türkiye'yi NATO'nun askersel ve politik yazgılarına giderek daha sıkı biçimde bağlıyor.

Gerçekten, nasıl oldu da emperyalist salgınına karşı ulusal kurtuluş savaşı sonucunda kurulan Türkiye Cumhuriyeti bu saldırgan, antisovyetik bloka bağlandı ? Halkımız bu kurtuluş savaşında, Rus Devrimi'nin önderi V.İ.Lenin'in, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Kemal'e çektiği telgrafta: " Ülkesinin bağımsızlığı ve genliği için tükenmez bir enerjiyle savaş veren Türkiye halkına ve hükümetine en içten dileklerini bildirdiğini" (3) unutmuyor. Sovyetler Birliği'nin genç cumhuriyetimize yaptığı etkin, bol yardım da herkesçe çok iyi biliniyor.

1. --- Türkiye'de egemen çevreleri, daha İkinci Dünya Savaşı öncesi yıllarda antisovyetizm konumlarında yer almaya zorlayan neden, politik görüşleri ve eylemleri zayıf, tutarsız olan ulusal burjuvazinin demokratik devrimi gerçekleştirme, halka sözverdiği reformları yapma yeteneksizliğinde ve aslında bunları yapmak istememesinde yatıyor. Burjuvazi ilk zamanlarda bağımsız bir gelişmenin yollarını denedi, yansız bir dış politika uyguladı. Ne ki, halk yığınlarından duyduğu

(2) Türkiye Komünist Partisi. Program. S. 15.

(3) V.İ.Lenin, Tüm yapıtlar, c. 52, s. 302. (Rusça)

koru onu emperyalist devletlerle yakınlılaşmaya itti.

Böylesi bir doğrultunun (politikanın) mantıksal sonucu, o zamanlar önde gelen kapitalist devletlerin en gerici çevreleriyle çeşitli ilişkiler kurmak oldu. İlkesizce çevrilen manevralar, Ankara'nın, İkinci Dünya Savaşına Hitler Almanyası'ndan yana katılma yolunda gizlice aldığı kararlarla sonuçlandı. Türkiye yöneticilerinin bunu gerçekleştirmelerini yalnızca Hitler ordularının Stalingrad önünde yenilgiye uğraması engelledi. Sovyet halkının Stalingrad savaşında kazandığı tarihsel utku, bunların ateşli hevesini söndürdü. Onları, bekle-gör politikası izlemeye zorladı.

Faşizmin kesin yenilgisinden sonra Türkiye egemen çevreleri kendi dar bencil çıkarlarını korumak amacıyla ABD emperyalizmiyle bağlandılar. Bu yön değiştirme 1950'de sağcı Demokrat Partisi'nin işbaşına gelmesinden sonra iyice güçlendi.

"Trumann doktrini" ve "Marshall Planı" ile Türkiye'ye yapılan, o zamanın ölçülerine göre büyük ABD "yardım"ları, ülkemizde burjuvazinin gerici kanadının konumlarını güçlendirdi. Washington'un yönergesiyle Ankara hükümeti, Sovyetler Birliği'ne karşı bir karaçalma kampanyası başlattı. Sözde Boğazlarla ilgili "Sovyetler Birliği'nin kimi istenleri" olduğu yalanını yaydı. Bu kampanyanın amacı halkı şaşırtmak, Türkiye'nin NATO üyeliğine ve ABD'nin dümen sularına girmesi için gerekçe yaratmaktı.

- D. --- Bu amaca ulaşıldıktan sonra ülkemiz, ABD'nin ve NATO'nun elinde sosyalist ülkelere ve Ortadoğu'daki antiemperyalist harekete karşı kullandıkları bir araç haline geldi. Türkiye'nin durumu, 1955'te başka bir askersel pakta, SECENTO'ya⁽⁴⁾ girmesinden sonra daha da

(4) Başlangıçta bu örgütün adı Bağdat Paktı idi. Türkiye, İngiltere, Irak, İran ve Pakistan'dan oluşuyordu. ABD, resmen bu örgüte üye değildi. Ne ki, onun tüm komitelerinin çalışmalarına katılıyordu ve bu pakta üye ülkelerin tümüyle ikili askersel-politik anlaşmalar bağlamıştı. 1968'de Irak örgütten ayrıldı. Bundan sonra örgütün adı da değişti. CENTO oldu. 1979 Ağustosunda örgüt resmen dağıtıldı. (Not. Red.)

kötüleşti.

Türkiye'nin emperyalist bloklara bağlanması onun bağımsız bir dış politika izlemesi olanaklarını kaldırdı. Türkiye ekonomik güçsüzlüğü nedeniyle ABD'nin ve NATO üyesi öteki büyük devletlerin baskılarına , dayatmalarına çok daha kolay boyun eğer bir duruma geldi. 1950'lerde Türkiye'nin dış politikasında her karar ABD'nin isteği doğrultusunda alınırdı. Sovyetler Birliği'yle tüm ilişkiler en düşük düzeye indirilmişti. Türkiye, Birleşmiş Milletlerde özgürlüğüne yeni kavuşan, ulusal kurtuluş savaşı veren ülkelerin karşısına bir Amerikan fedaisi olarak dikildi.

1965'lerden 70'li yılların ortalarına dek, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist topluluk üyesi ülkelerin aktif eylemleri sonucunda, kapitalist ülkeler yöneticilerinin yumuşama sürecine katılmak zorunda kaldıkları dönemde, Türkiye'nin dış politikasında da kimi değişiklikler oldu. Ülkemiz, sosyalist devletlerle karşılıklı yarar sağlayan geniş ekonomik ilişkiler kurdu. Böyle bir doğrultu, onun durumunu olumlu yönde etkiledi. Bu, ulusal ağır endüstrinin kurulmasına yardımcı oldu. Bu yıllarda Sovyetler Birliği'nin yardımıyla demir-çelik, alüminyum fabrikaları, petrol rafineleri ve başka işletmeler kuruldu. Bu, devlet sektöründe onbinlerce işçinin çalışması için yeni işyerinin açılmasını sağladı.

Ne ki, Türkiye Kuzey Atlantik Paktına sımsıkı bağlandığı, NATO ve ABD'nin istediği yolda yürüdüğü için beliren bu olanaklardan gerektiği gibi yararlanılmadı. Örneğin, Türkiye, ABD ve NATO'nun ayak diremesi üzerine, Sovyetler Birliği'nin birkaç kez yaptığı, karşılıklı saldırı-mazlık anlaşması imzalanması önerisine yanaşmadı. 1970'lerin ikinci yarısından sonra ABD yönetiminin Sovyetler Birliği'yle gerginlik ve çatışma politikasına dönmesi, hemen Türkiye'deki hükümetlerin politikasına da yansdı. 1979'da, Adalet Partisi'nin erke gelmesinden sonra, sosyalist ülkelerle olan ilişkiler duraksadı.

Türk-Yunan ilişkileri, NATO'ya üyeliğin dış politikada doğurduğu

güçlüklerin en inandırıcı kanıtıdır. NATO üyesi bu iki ülke arasındaki sorunlar, sürtüşmeler her şeyden önce ABD'nin işine yarıyor. O, bu durumdan yararlanarak her iki ülkeye de baskı yapıyor, her ikisine de silâh satışlarını sürekli artırıyor. Öte yandan iki komşu ülke arasındaki sürtüşme şovenizmin kışkırtılmasına yardım ediyor.

Türk-Yunan çelişkilerinin en sancılı, ana halkası Kıbrıs sorunudur. Emperyalist çevreler bu adayı Doğu Akdeniz'in ortasında stratejik bir askersel üs haline getirmek istediklerini gizlemiyorlar. Bu ise ancak, Kıbrıs'lılar bağlantısızlık politikasından vazgeçerlerse olabilir. Türk Silâhlı Kuvvetleri 1974'te büyük ölçüde bunun için Kıbrıs'a dalmış ve adanın yüzde 40'ına el koymuştur.

Türkiye'de egemen çevrelerin bu yayılmacı politikasının faturası halkımıza pahaliya oturuyor. Ulusal gelirin önemli bir bölümü bu işgalin sürdürülmesine gidiyor. Bu sorunu NATO çerçevesinde ve ABD'nin arabuluculuğuyla çözme çabaları ise yeni yeni güçlükler doğuruyor. Washington'un ve onun başlıca bağlaşıklarının çıkarı gerginliğinin sürmesindedir.

D --- Emperyalist çevrelerin Türkiye'ye gösterdikleri ilginin giderek artıyor. Bu, NATO'nun askersel-politik plânları açısından, onun taşıdığı önemli stratejik durumundan ileri geliyor. Türkiye'nin Sovyetler Birliği ve Bulgaristan'la uzun bir sınırı vardır. Karadeniz'i Ege ve Akdeniz'e bağlayan Bogazları elinde tutmaktadır. Akdeniz ve Karadeniz kıyılarında filoların barınabileceği çok sayıda koylar var. * Ülkemiz, Suriye, Irak ve İran gibi önemli Ortadoğu ülkeleriyle de komşudur.

Ülkemize, Sovyetler Birliği'nin Transkafkasya bölgelerine ve Balkanlar'daki sosyalist ülkelere karşı yürütülecek saldırı eylemlerinde bir çıkış yeri olma, Yakın Doğu'ya, özellikle Basra Körfezi bölgesine yönelik Amerikan "Çevik Güçleri"nin aktarılma ve taşınmasında kullanılacak bir alan olma rolü verilmiştir. 1982 Mayıs'ında Türkiye ABD ile yeni bir askersel anlaşma daha imzaladı. Batı Berlin'de

yayınlanan "Die Wahrheit" gazetesinin bildirdiğine göre, ABD; ülkemizi Ortadoğu ülkelerine saldırı hazırlıklarında kullanmak için yeni olanaklar elde etmiştir. Pentagon'un gizli direktiflerinde de Türk askerlerinin Amerikan "Çevik Güçleri"nin eylemlerine doğrudan katılması öngörülmektedir. (5)

N - - - NATO komutanlığı Türkiye topraklarını iyice benimsemiştir. Şimdi bu topraklarda, yedisi büyük, 60 kadar Amerikan askersel üssü var. Ülkenin doğu bölgeleri nükleer mayın tarlasına çevrildi. En modern dört dinleme merkezini de içeren çeşitli tesisler aracılığıyla ülkemiz toprakları, sosyalist ülkelere karşı casusluk amaçları için kullanılıyor. Türkiye, 700 bin kişilik ordusuyla NATO içinde, ABD'den sonra, asker sayısı bakımından ikinci gelen ülkedir. Türk askeri NATO'ya bağlılık ilkeleri temelinde eğitiliyor. Onu, çeşitli yöntemlerle "dış düşman"ın sosyalist ülkeler ve her şeyden önce Sovyetler Birliği, "iç düşman"ın kendi ülkesinin emekçileri olduğuna inandırmaya çalışıyorlar.

1979'da hükümet, Batı Avrupa'ya orta menzilli yeni Amerikan roketleri yerleştirilmesiyle ilgili NATO kararını onayladı. 12 Eylül 1980'de yapılan askersel devirmeden sonra, ABD Türkiye'de nükleer silah yığınakları kurma olanağı elde etti. Bunu, ABD Başkanı Reagan'ın yakın çevresinde yer alan ve şimdi ABD'nin Ankara Büyükelçisi olan Robert Strausz-Hupe "Hürriyet" gazetesine verdiği demeçte açıkladı. (6) (Şunu da belirtelim ki, "uzun süreli savaş" doktrinini bu kişi çıkarmış ve bu terimi ABD strateji uzmanlarının sözlüğüne eklemiştir). Böylece general-ler, Türkiye'nin, Pentagon'un çıkarmaya çalıştığı termönükleer savaşın dışında kalmasının tüm olanaklarını yok ediyorlar.

NATO üyeliği halka ağır ekonomik yükler getiriyor. Ülke ekonomisinin durumu kötüleşiyor. ABD'nin, Türkiye'de egemen çevrelerin bu yatkınlığını bol bol ödüllendirdiği de bir gerçektir. 1980'de 450 milyon Dolar olan Amerikan "yardım"ı, 1983'te 815 milyon Dolara çıkarıldı.

(5) "Die Wahrheit", 19 Ocak 1983.

(6) "Hürriyet", 30 Aralık 1982.

Böylece Türkiye, İsrail ve Mısır'dan sonra ABD'den en çok kredi ve borç alan üçüncü ülke oldu. Bu paraların aslan payı silahların yenilenmesine, her şeyden önce Amerikan uçakları ve yeni tank satın alımına gidecek. Devlet bütçesinin askersel harcamalar bölümü sürekli artıyor. 1978-1979'da yüzde 22,3 iken, 1981-1982'de yüzde 27'ye çıktı. 30 yıllık NATO üyeliği boyunca Türkiye'nin askersel harcamaları 5 kat arttı.

Türkiye'nin 1977'den buyana ~~ekonomik~~ ~~ekonomik~~ ağır bir ekonomik bunalımın burgacı içinde belelemesi bunların sonucudur. Türkiye'nin 45,4 milyonluk nüfusunun 6 milyondan fazlası işsizdir ve bu sayı sürekli artmaktadır. Enflasyon 1982'de resmi açıklama olan yüzde 25'in çok üstündedir. Ülkenin dış borçları 23 milyar doları aştı. Geçen yılki dış ticaret açığı 2,5 milyar Dolardı. Tüm bunlar Türk parasının durumunu daha da sarstı. Son bir yılda Türk lirası Amerikan doları karşısında yüzde 40 oranında değer kaybetti.⁽⁷⁾

Bunalım, en çok emekçilerin durumunu etkiliyor. Geniş tüketim maddeleri fiyatları 1981 Mayısından 1982 Kasımına kadar iki kat arttı. Vergiler ve kiralar sürekli yükseliyor. Son üç yıl içinde işçi ve memurların gerçek gelirleri 1979 yılı düzeyine kıyasla yüzde 44 oranında düştü. 26 milyon insan yoksulluk çizgisinin altında kalıyor. Kentlerde gecekondu mahalleleri hızla büyüyor. Örneğin, Ankara'lıların yarısı gecekonducularda barınıyor.

IMF'nin dayattığı ekonomik "gelişme" programı bunalımı daha da derinleştirme tehlikesi taşıyor. IMF, örneğin, ülkemizin endüstrileşme planlarından vazgeçmesini ve çabalarını hayvancılığın geliştirilmesi üzerinde yoğunlaştırmasını istiyor. Oysa Türkiye kendi olanaklarından akıllıca yararlınsaydı, ekonomisinin gelişmesini engelleyen kapitalizm öncesi ilişkileri çoktan ortadan kaldırabilirdi. Ülkenin doğusunda ve güneyinde, örneğin, 800 köy hâlâ toprak ağalarının iyeliğindedir.

D. — Türkiye'nin, NATO'nun askersel ve politik eylemlerine aktif katılması kaçınılmazlıkla onun iç politikasını da etkiliyor. Kapitalist

sömürüye karşı emekçilerin direnişinin artması ve ~~xx~~ bu savaşının burjuvazi ile açık çatışmaya dönüşmesi olasılığı, Türkiye'de egemen sınıfların her zaman korkutmuştur. Onlar her zaman "güçlü hükümet" yada "güçlü kişiler" aradılar. Başka bir deyimle/yönetimin militarist çevrelerin eline verilmesi ve askersel diktatörlük kurulması eğilimi gösterdiler. Son 20 yıl içinde ülkemizde 3 kez askersel hükümet devirmesi oldu. 1980'deki hükümet devirmesi sonucunda ordunun tepesindeki generaller yönetime el koydu.

Generallerin kurduğu bu yönetim, halka sınırlı da olsa belirli demokratik hak ve özgürlükler getiren 1961 Anayasasını yürürlükten kaldırdı. Ülkede gerici bir diktatörlük rejimi kuruldu. Bugün cezaevlerinde 50 bin politik tutuklu yatıyor. Devirmeden bu yana 200 bin ~~ışık~~ kişi gözaltına alındı.

Sıralarında 600 binden fazla işçiyi birleştiren DİSK'in 70'i aşkın yöneticisi yargılanıyor. Burjuva reformist eğilimli kişiler bile kovuşturuluyor. Örneğin, CHP Genel Başkanı ve eski başbakan Bülent Ecevit birçok kez tutuklandı.

N --- En ağır saldırılar komünistlere yöneltildi. Ertekiler, önlerine işçi sınıfının ve bağlaşıklarının en iyi evlâtlarını yok etme amacını koydular. Türkiye Komünist Partisi'ne karşı Mayıs 1981'de başlatılan "Kızıl fener" operasyonu bugüne dek sürüyor. Yeni yeni tutuklamalar, yurt çapında arama taramalar gidiyor. Partimiz, bu saldırılar sonucunda ağır kayıplara uğradı. Bini aşkın yoldaşımız tutuklandı.

Partimizin yönetimi kadrolarını koruyucu önlemler alıyor. Kovuşturmaların sürmesine karşın TKP, yığınlar içinde çalışmalarını aralıksız sürdürüyor, onların savaşımına önyak oluyor, ilerici ve barışsever güçlerin birliğini sağlamaya çalışıyor.

Demokratik hakları ve politik özgürlükleri yok eden askersel rejim, bir yandan da bu rejime anayasal bir kılıf geçirme denemesine girişti. Hükümet yeni bir anayasa hazırladı ve bu 1982 Kasım'ında

"referandum"da "onaylandı". Biz tüm sorumluluğumuzla şöyle diyoruz: "Referandum" baskı koşullarında yapıldığı için halkın gerçek eğilimini yansıtmıyor.

"Referandum" oyunuyla 7 yıl için Cumhurbaşkanlığı görevine gelen askersel rejimin başı general K.Evren yeni "Anayasa"yla geniş yetkilerle donatıldı. Bu "Anayasa" kişi özgürlüklerini, basın özgürlüğünü kısıtlıyor, sendikaların çalışmalarını dar bir çerçeve içinde sınırlandırıyor. Özellikle işçilerin grev hakkı kısıtlanmakta, patronlara ise istedikleri zaman lokavta başvurma hakkı tanınmaktadır. TKP Merkez Komitesi, "referandum"u ve yeni anayasayı "işbirlikçi tekelci burjuvazinin diktatörlüğüne geçirilmiş bir anayasal kılıf" olarak niteledi.

Son yıllarda ülkemizdeki gelişmeler Pentagon'un ve NATO'nun eylemleriyle sıkı sıkıya bağlıdır. Uzun zamandır Türk ordusundaki üst rütbeli subaylar ABD'nde eğitim görüyor. Amerikan okullarına yalnızca "seçme", "güven verici" kişiler alınıyor. Washington'un dayatmasıyla orduda birçok kez temizlik yapıldı. Çok sayıda yurtsever subay ordudan uzaklaştırıldı. Komünistler, tüm alanlarda militaristleşme sürecinin arttığına toplumun dikkatini sürekli çekiyor.

D. — — Türkiye'de militarist güçlerin temeli ne nedir ? Ulusal çıkarlara karşı olmasına karşın NATO kampında yer alan bu güçler toplumun hangi kesimlerinden destek görüyor ? Bu soruları yanıtlarken her şeyden önce emperyalist tekellerle işbirliği kurma yoluyla konumlarını güçlendiren işbirlikçi tekelci burjuvazinin halk düşmanı politika ve eylemlerini belirtmek gerekiyor. Bu grubun temsilcileri ülke ekonomisinin kilit yerlerini kontrollerinde tutuyorlar. Bunlar, tekelci devlet kapitalizmi öğelerinin gelişmesini hızlandırmaya çalışıyorlar.

Burjuvazinin bu kesimi, Yakındoğu ülkelerine ekonomik yayılmaya ağırlık verdiği için de militarizmi destekliyor. Bu kesim, ABD'nin bölgedeki yayılmasına yardımcı olarak, bölge ülkelerinin zenginliklerini talan etmeye katılma umudu taşıyor.

TKP'nin anti-emperyalist savaşında çıkış noktası bellidir: Ülkemizde oluşan ve emekçilerin yazgısı için büyük önem taşıyan, özellikle NATO'ya bağımlılıktan ileri gelen özgül koşullarda, ulusal görevler ancak uluslararası görevlerle birleştirilerek yerine getirilebilir. Bu bağlamda TKP'nin eylemleri bir yandan yığınlara demokratik hak ve özgürlüklerin geri verilmesi, emekçilerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi, öte yandan barış için, savaş tehlikesine karşı, ulusal bağımsızlık için savaşıma yöneliktir.

Resmi ağızların propagandalarında, TKP'nin ülkenin politik yaşamında sözde "yabancı" bir varlık olduğu yolundaki uydurmalar tümüyle gerçek dışıdır. Bundan büyük yalan olamaz. Partimiz, ülkemizde 62 yıldır emperyalizm, gericiliğe ve sömürü düzenine karşı ödünsüz savaşıma veren biricik örgüttür. TKP Merkez Komitesi, 1982 Eylül ayında açıkladığı bildirisinde: "TKP, hiç bir burjuva partisinin olmadığı ve olamayacağı kadar ulusal bir partidir. Bugün geniş çevreler onun görüşünü paylaşıyor, çünkü o halkımızın gerçek çıkarlarını, tüm ulusal çıkarları savunuyor" diyor.

Özgürlük için savaşında Türkiye'nin en iyi evlâtları canlarını bile esirgemiyorlar. Emekçi halkın davası uğrunda ilk kurban gidenlerden biri, bu yıl 100. doğum yıldönümünü kutladığımız, TKP'nin kurucusu Mustafa Suphi (1883-1921) oldu. Türkiyeli komünistler, tüm baskı ve teröre karşın geleceğe iyimserlikle bakıyorlar. Onlar toplumsal ilerleme güçlerinin etkusunun nesnel olarak kaçınılmaz olduğuna inanıyorlar. Savaşta düşenlerin yerlerini yenileri dolduruyor. Parti bunları büyük bir özen göstererek eğitiyor, ilerici sınıf savaşımı teorisi olan Marksist-Leninist öğretiyi silâhlandırıyor.

N --- Şimdi, yeni "Anayasa"nın dayatılmasından sonra ülkede durum daha da karmaşılaştı. Komünistler, Türkiye'nin derin bir politik bunalım içinde olduğunu belirtiyorlar. Bu koşullarda TKP, toplumun demokratikleştirilmesini, ulusal çıkarların korunmasını, işçilerin, köylülerin, memurların, orta katmanların çıkarlarının savunulmasını öngören bir

eylen programı hazırladı. Partinin çalışmalarının özünü, burjuvazinin ekonomik bunalımının yükünü emekçilerin sırtına yükleme çabalarını boşa çıkarmak için savaşım oluşturuyor. Bu tarihsel görevin yerine getirilmesinin birincil ve zorunlu koşulu da ^{Türkiye'nin}emperyalizme, onun aracı olan NATO'ya ~~Türkiye'nin~~ bağımlılığına son vermektir.

Partimizin politikası, en geniş barış ve demokrasi güçlerini birleştirmeye, TKP Merkez Komitesinin Mayıs 1982 Plenumunda belirlenen istemler çevresinde geniş emekçi yığınlarını hareketlendirmeye yöneliktir. Bu Plenum halkımıza bir çağrıda bulundu: "Barış istiyorsanız, onun uğrunda NATO'ya, ABD köleliğine ve diktatörlüğe karşı savaşın. NATO'suz ve cuntasız özgür bir Türkiye bölgede barışın başlıca kalelerinden biri olacaktır. Demokrasi istiyorsanız, onu yok eden cuntanın baş destekçisi ABD emperyalizmine karşı savaşın. İş, emek toprak istiyorsanız, ulusal fonların aslan payının silahlanma harcamalarına gitmesine yol açan NATO üyeliğine, silahlanmaya karşı çıkın."

Bu istem ve belgiler tüm demokratik güçlerin ülkenin yabancı bağımlılıktan kurtulması, toplumsal ilerleme için savaşında birleşmesi için bir temel olabilir ve olmalıdır.

D — Aslında böyle bir birleşme süreci daha cuntanın hazırladığı Anayasanın onaylatılmasından önceki "referandum" hazırlıkları sırasında başladı. Ne ki, tek cephenin kurulması henüz başarılamadı. Bunun için ileride bu cepheye TKP'nin yanı sıra burjuva reformist, sosyal demokrat eğilimli CHP'nin, dinci konumlardan emperyalizmin ve tekellerin egemenliğine karşı çıkan MSP'nin de katılması için çalışılmalıdır. Bu cephe, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Kemal Atatürk'ün ulusal bağımsızlık ülkülerine bağlı kalan toplumun en geniş çevrelerini, burjuva liberal güçleri, sol grupları, Kürt ulusal hareketinin temsilcilerini de kapsamına almalıdır.

Öte yandan ordu sıralarında ulusal kurtuluş savaşı geleneklerinin,

ulusal bağımsızlık ülküsünün hâlâ canlı kaldığı olgusu da gözardı edilmemelidir. Yurtsever, Kemalist subaylar NATO'nun, ABD emperyalizminin dümen suyundaki gidişten tedirgindir. Onlar askerlik tarihini ve silahlanma alanındaki bilimsel ve teknik gelişmelerin eğilimlerini bildikleri için şunu görüyorlar: Ülkemiz topraklarında Amerikan askersel üslerinin varlığı, Türkiye topraklarının Amerikan "Çevik Güçleri"nin harekât alanı olarak seçilmesi ve genellikle NATO'nun tüm savaş planları Türkiye'yi bir termonükleer savaşta tümüyle yokolma tehlikesiyle karşı karşıya bırakıyor.

Geniş bir politik cephenin örgütsel biçimlenmesi, Türkiye'nin politik doğrultusunun ~~ve~~ değişmesine yardımcı olabilir, onun ulusal varlığını koruyabilir. İşte bundan ötürü TKP Merkez Komitesi geçen yılın güzünde yayınladığı bildiriyle halkımıza seslendi: "Yitirilecek zaman yoktur. Cunta diktatörlüğüne karşı, onun barış, demokrasi düşmanı tutumuna, onun bölgemizde ve dünyada Amerika'nın, NATO'nun savaş hazırlıklarına ayak uyduran politikasına karşı birleşelim." (8)

TKP, ülkemizin bölgede bir barış etkeni durumuna gelmesi için her şeyden önce Amerikan üslerinin sökülüp atılmasını, Washington'la bağlanmış ikili anlaşmaların yırtılmasını ön koşul sayıyor. Partimiz tüm barışsever güçleri aşağıdaki somut istemler uğrunda birlikte savaşıma çağırıyor:

✓ - Topraklarımızın nükleer silahlardan arındırılması. Sovyetler Birliği'nin, topraklarında nükleer silah bulundurmayan ülkelere karşı böylesi silah kullanmayacağı yönünde verdiği sözün yarattığı tarihsel olanaktan yararlanılması.

- ABD "Çevik Güçleri"nin Türkiye topraklarından her türlü yararlanma çabalarının önlenmesi.

- Türkiye'deki Amerikan ve NATO üslerinden yapılan casusluk uçuşlarının, AWACS'ların yerleştirilmesinin durdurulması.

(8) "Atılım", Özel Sayı, 18 Ekim 1982.

- Türk Silahlı Kuvvetlerinin Kıbrıs'dan önkoşulsuz çekilmesi. Kıbrıs sorununun toplumlararası görüşmeler sürdürülerek ve Birleşmiş Milletlerin gözetiminde bir uluslararası konferansın güvencesinde çözülmesi. Adanın bağımsızlığının, toprak bütünlüğünün, egemenlik ve bağlantısızlığının korunması.

- Batı Avrupa'ya orta menzilli yeni Amerikan roketlerinin yerleştirilmesine karşı çıkılması, Avrupa'da barışın korunmasıyla ilgili Sovyet önerilerinin desteklenmesi.

- Silahlanma harcamalarının artırılmasından vazgeçilmesi, ABD savaş uçaklarının alımı ve yapımı planlarının geri çevrilmesi.

D. - Bu istemlerin gerçekleşmesi, ABD emperyalizmine bağımlılığa son vermek, dolayısıyla onun Türkiye'li uydularının, işbirlikçi tekelci burjuvazinin konumlarını zayıflatmak için koşullar yaratacaktır.

NATO'nun savunucuları tüm güçleriyle, Türkiye'nin Kuzey Atlantik Paktı'na yönelmekten başka seçeneği olmadığı, ancak bu paktın Türkiye'yi "kuzeyden gelen tehlike"den koruyabileceği savını yayıyorlar. Biz, geniş halk yığınlarına, ülkemizin bağımsızlığı ve varlığı için tehlikenin Moskova'dan değil, Washington ve NATO karargahından geldiğini gösteriyoruz.

Sovyetler Birliği, tüm tarihi boyunca Türkiye'yle değişik toplumsal sistemlere bağlı ülkelerin barış içinde yanyana yaşaması ve karşılıklı yarara dayalı işbirliği temelinde iyi komşuluk ilişkileri kurmaya çalışmıştır. Dünyada gerginliğin arttığı, NATO'nun bir nükleer savaş çıkarma tehlikesini somut artırdığı bu durumda, Türkiye'nin kaçınılmazlıkla bu savaşa sürükleneceği günümüz koşullarında sosyalist dış politikanın bu doğrultusunun önemi çok büyüktür. Biz işte bundan ötürü Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin barışçı önerilerini yorulmak bilmeden propaganda ediyoruz.

Varşova Antlaşması üyesi devletlerin 5 Ocak 1983'te Prag'da onayladıkları Politik Bildirge/Türkiye'de büyük yankı uyandırdı.

20 Ocak 1983'te TKP Merkez Komitesi, Prag Bildirgesinde Türkiye'yi ilgilendiren önerilere Milli Güvenlik Konseyinin olumlu yanıt vermesini istedi.

Çok büyük bir ekonomik potansiyeli olan sosyalist ülkelerle ~~staj~~ eşitlik temeline dayalı ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi yalnız ülkemiz işçi ve köylülerinin değil, bununla birlikte orta katmanların ve tekel dışı ulusal burjuvazinin birçok grubunun da çıkarlarına olduğunu deneyler gösteriyor. TKP'nin kanısınca böyle bir işbirliği Türkiye'nin ekonomik bağımsızlığının maddesel temelini oluşturmaya yardım edebilir, halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluşu uğrındaki savaşına katkıda bulunabilir.

Bu tür ilişkiler kurmak için gerekli devletlerarası hukuksal temel de vardır. 1972'de kabul edilen Türk-Sovyet Bildirisi ve 1978'de imzalanan Politik Belge böylesi bir temel oluşturuyor. Her iki belge de, Türkiye ve SSCB'nin ikili ve uluslararası ilişkilerde güce ve tehdite başvurmamasını, bununla birlikte kendi topraklarının başka ülkelere karşı saldırı ve kışkırtma için kullanılmasına izin vermemesini öngörüyor. Türkiye bu ilkeleri dış politikasının temeli yaparak kendi ulusal bağımsızlığını güvence altına alabilir, yansız bir politika izleyebilir, tüm ülkelerle, her şeyden önce sosyalist ülkelerle iyi dostluk ilişkileri kurabilir.

✱

✱

✱

N - - Dünyada şimdiye dek görülmedik boyutlara ulaşan, giderek daha çok maddesel ve parasal kaynakları yutan, insanlık için, yaşam için büyük bir tehlike oluşturan silahlanma yarışından ABD emperyalizmi ve NATO sorumludur. NATO'nun 34 yıllık varlığı boyunca halklar, bu örgütün, emperyalizmin en saldırgan çevrelerinin, sosyalizmin, ulusal kurtuluş hareketinin, işçi ve demokratik hareketlerin gücünü zayıflatmak için kullandığı başlıca araçlardan biri haline geldiğini iyice

gün

gördüler.

Avrupa halklarının, ülkemiz ~~m~~ emekçilerinin yaşamsal çıkarları, gerginlik ocağı olan NATO'ya karşı, bu saldırgan paktın militarist planlarına karşı savaşımın güçlendirilmesini getiriyor, bunu dayatıyor. Demokratik güçlerin tek cephesini kurmak, Türkiye'nin Ortadoğu'da serüvenlere sürüklenmesini önlemek, onun sosyalist ülkelere karşı yeni savaş hazırlıklarında ABD'nin ortağı olmasını engellemek ,ulusal sorunların çözümüne, egemenlik ve ~~güvenlik~~ güvenliğimizin güçlenmesine götüren yol işte budur. Ve bu yalnız Türkiye için değil, onun gibi başka ülkeler için de geçerlidir. Bu, yeryüzünde halkların giderek genişleyen barış savaşımına büyük katkı olabilir.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU